

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek a lap kezelését illető minden tárgyak a külföldi hivatalhoz (Első magyar egyetemesi könyvnyomda, 3 korona-utca, 18. sz. a.) intézendők. Bérmentelen levelek el nem fogadottnak.

Előfizetési ár:

egész évre 20 frt. félfévre 10 frt. negyedévre 5 frt.
Reklamációs díj: 6-hasábos petit-sor 5 kr., helyegdíj mindenbevitelért 30 kr.
A „nyílt-tér“-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

Előfizetési felhívás.

A fölirt kiadóságnál előfizethetn

FÜGGETLEN LAPOKRA

a hétfői lappal együtt

egész évre	20 frt — kr.
fél évre	10 „ — „
negyed évre	5 „ — „
havonként	1 „ 70 „

HÉTFŐI LAPOK

irodalmi és tanügyi heti közlönyre külön

egész évre	6 frt — kr.
fél évre	3 „ — „
negyed évre	1 „ 50 „

IFJUSÁG LAPJÁRA

egész évre	4 frt.
fél évre	2 „
negyed évre	1 „

KÖZHASZNU KÖNYVTÁRRÁ

egész évre előfizetés 8 frt — kr.
alírás az egészre utófizetéssel — „ 50 „
minden iv ára képekkel — „ 10 „
gyűjtőnek 10 példányra egy ingyen jár.

A kiadó hivatal,
3 korona-utca, 18. szám.

EGYHÁZI ÜGYEK.

„Az a kath. részvétlenség!..

Pest, jan. 7.

Ily czim alatt a „Századunk“ f. hó 4-diki számában egy katolikus tárgyú cikkert hozott.

Rokonszenyünk elismeréssel adózik a kath. érdekek iránt egy új napi lap részéről, keletkezése első mozzanataiban nyilvánuló figyelemért. Zálogát látjuk mi ebben a nemzeti közszellem sympathiájának, mely a kath. ügyek életképes rendezésében politikai és közmívelődési szükségjeink kiáltó szövegét adta fel.

Fájdalommal láttuk naponta szaporodni az okokat, melyek a hazai sajtót idegenkedéssel töltik el a kath. ügyek iránt, s éreztük, hogy az egyház érdekei, nyomasztó viszonyoknál fogva, a nemzeti érdekek mögött nem ritkán elmaradtak az újabb időben.

De másrészt osztjuk a „Századunk“ azon észrevételét is, hogy a kath. lapok a lefolyt évek alatt feladatuknak nem feleltek meg.

TÁRCZA.

Érsek-Ujvár ostroma.

Történeti rajz Tóth Mórtól.

IV.

Ezek voltak a segélyesapat főnökei s fennhirdették a hősőtábornok előtt, hogy életüket s vérüket áldozandják a vár védelmére s biztosítai igyekeztek a grófot seregeik vezetéséről és hősi kitaratásokról; — azonban jól tudták ok, hogy az ígérlet olyan, mint a hamis pénz: büvösen cseng s fénye a szemet kápráztatja, de éreze érték nélküli.

Azonban a gróf is tudta igen jól, hogy a ki sokat ígér, keveset tesz, komolyan fogadta a három tiszti hódolatát, s fényes ígéretekre csak azt válaszolta: hogy nem a szó, hanem a tettek embere, s a tettek mezején elvárja ígéreteknek beváltását. Ezen szavait végezve, elbeszélte a vitézeket, kik még azon éjjel titkos küldött által siettek értesíteni a marschal fogadtatásokról, s a várórség létszámáról, mint Montecuculi nem győzött eléggé mosolyogni, s azt válaszolta nekik, hogy sohase aggódjanak a várvédők nagy számán, ő neki gondja lesz rá, hogy rövid idő alatt felére leszállítsa.

Ezen üzenetet nem igen értették a jó urak, de annál jobban értette a marschal, kinek erre gondoltában valóban nagy oka volt kárörvendőleg mosolyogni.

Teljes létszámra volt emelve Érsekujvár őrsége, mert háromezer gyalog s hét ezer lovas tanyázott falai között; ezen kívül a vár fokain kiszeggett negyven darab ágyú személyzete, kik mind jeles, olasz tüzekek voltak, majd ötszázra ment,

A követelésekre, melyek fejében a szabadelvű korszak többször alapos szemrehányásokkal illették az egyházi rend egy részét, a kath. lapok erkölcsi érvek helyett türelmetlen elmergésedéssel válaszoltak s a polemia oly nyelvtől hozák divatba, mely az irodalom méltóságától úgy messze áll, mint az igazságtól.

E szellem azonban, legyünk igazságosak, nem a katolikusok szelleme volt a magyar földön. A vád egy töredéket illethet csupán. Magunk sem osztottuk Kuthen urnak a „Századunk“ által elemzés alá vett eszméit; s mert az igazságot szolgáljuk, nem keressük azt ott, a hol az nincs.

A hazai sajtó tudott ildomos lenni ott, a hol lovagiasnak találta az ellenféllel való tusát; s tulajdon lapunk is vitt eszmecserét a „Hon“-nals a „Fővárosi Lapok“-kal, de a hang, melyen ezen tisztelt lapársaink szólottak, becsülésünket érdemelte ki.

Igaz, hogy a „Századunk“ fennidézett cikke erős, bátor; az is igaz, hogy némely tételét nem tartjuk teljesen correctnek; előtünk annak megjelenése mégis örvendetes.

Ami téves, azt a nemes, őszinte eszmecserére helyreigazíthatja, ha nyilatkozik; ha rejtve marad, rombolása feltartóztatatlan.

Mielőtt azonban tulajdon nézetünkkel illusztrálnánk a kérdéses cikk némely pontját, czélszerűnek találtuk abból egyes sorokat idézni.

„Mikép áll a dolog azzal a kath. részvétlenséggel? Kérde a „Századunk“, s eszméit ily menetben fejti ki:

A felelet igen egyszerű: csak ott kell keresni, ahol megkapjuk.

Össze van-e forrva a katolikus papság a hívekkel, mint a protestáns? — Nincs, mert kasszót képez, mely a coelibátus által ki van zárva a polgártársaival való élet és érdekközösségből.

Van-e a katolikus híveknek befolyásuk egyházi ügyek intézésére, mint a protestánsoknak? — Nincs. Mert, míg a protestáns nemcsak anyagilag gondoskodik papjairól, hanem az egyházi gyűléseken szabadon hozzászólhat az egyház ügyeihez, addig a katolikus egyház ügyeibe nem enged a népek semmi befolyást, hanem mindent maga intéz el, és pedig úgy, hogy még az alapságot is szolgál függésre kárhoztatja a főpapságtól.

Szent igaz, hogy a katolikusokban nincs meg azon érdekeltég egyházi ügyek iránt, melyet a protestánsoknak, vagy zsidóknál tapasztalunk; de ennek oka az egyház szervezetében rejlik, s nem a sajtóban.

Vezessük be ismét a népet, mint ilyet, magába a szorosban vett egyházba, melyből az kiszorított, — engedjünk a papban helyet

nemcsak a papnak, hanem az embernek és polgárnak is, — forraszszuk egy testté a világi s egyházi elemet, mint egygyé volt forrva a kereszténység első századaiban, — adjunk az egyháznak oly szervezetet, oly rendszabályokat, melyek mellett a papnak nincs emberfeletti jellemerőre szüksége, hogy erkölcsös életet élhessen és jó honpolgár lehessen, tegyük a katolikus egyházat nemzeti egyházzá, — és rövid idő alatt meg fog szünni a katolikus polgárokban mostani részvétlenségük saját egyházi ügyeik iránt.

Ha a papság, s mindenek felett a főpapság ösztintén akarná e czélt elérni, nemcsak nem ellenezné, sőt maga bontaná ki az egyházreform zászlaját.

De hogy mint áll ott az őszinte akarat s buzgalom, azt a püspöki kar legutóbbi tanácskozásai kitüntették; zárt ajtókkal mellett folyt a tanácskozás a világi hívek teljes kirekesztésével ezek, mint kegyesen kijelenték, az összes tanácskozományok eredményeiről csak is akkor fognak értesülni, midőn a korona és kormány helybenhagyása után alighanem már meglelt tényekkel állanak szemközt.

De ha ezt akarják is, nem tartunk tőle, hogy ez akarat gyümölcsöt teremjen. Mert a népből részvétet költeni oly valami iránt a mi el van vonva annak befolyása alól, többé nem lehet. A 19. században megeshetik még, hogy a nép államban, vagy egyházban eltérje a korlátlan hatalmat, — de hiu remény azt várni, hogy az iránt érdeklél viseltessék, hogy részvétével támogassa.

Tűrhetjük ideiglenesen az absolutismust. De amit csak türünk, attól első alkalommal megkísértjük a menekvést.

Hogy a dolog ennyire ne menjen, hogy azon elmaradhatlan reakció, melyet a hierarchia szabadságellenes politikája szükségképp elő fog idézni, ne fejlődjék mérges elmentetté, ne törjön ki erőszakkal, mi nemcsak az egyházat, de magát a vallást is vesztélylyel fenyegetné, — ezért kell, hogy a kath. lakosság részvétre ébresztessék az egyház ügyei iránt.

De ezt csak gyökeres egyház-reform után érhetjük el.

Mert e részvétlenség forrása az egyház szervezetében rejlik, nem a sajtóban.

POLITIKA, KÖZGAZD., PÉNZÜGY.

Párt képződések.

Az országgyűlési balközép, báró Podmaniczky Frigyes, mint felelős szerkesztő s ugyan ő, Ivánka Imre, Szon-

létszámával visszaérkezett a várba, hozván magával fáradsága eredményének világos tanúságul egy eleven törököt.

A fogoly meglehetősen kegyetlenséggel volt összekötözve. Bö piros szalványa, sötét kék kalfánya tanuskodott arról, hogy valami spahi csapatához tartozott. Arczán különben semmi meglepetés sem volt észrevehető. Inkább valami kihívó dacz üt azon, s apró fekete szeméit éles, de alig észrevehető gúnymosollyal hordozá az összehitt főtiszteken végig, kiket Forgách a vallomások meghallgatása végett gyűjtött magához.

Mindnyájan együtt voltak már, Pálfi, Illés-házias és Eszterházi püspök. Ott ültek kis tábori székeken az előtérben. Hátrább a vár másodparancsnoka, Valtér ezredes — a tüzérségi fő-tisztek — ezek mellett pedig a nemzeti banderimok hadnagyai. Elöl Forgách kinek épen most teszi jelentését a vitéz Rübblatt kapitány, al-szeméremmel emlegetve azon nehézségeket, mik utjába akadályul gördültek, s egyszerűsággal a fogoly makacs védelmét sorolta elő, melylyel az magát megmenteni iparkodott.

A főtisztek elmosolyodtak. Háromszáz egy ellen, ugyan micsoda érdemül róható kétségess barcz lehetett az! De a püspök a vallatást sürgeté s a fogoly előre nógatva felszóllított a tábornok által vallomásra.

Ez legelőbb feloldozást kérvén, ennek megtörténte után leemeit tar fejeéről csalmáját, s annak patyolatkekerese közül egy kis iratkát húzva elő, átnyújtá a tábornoknak.

Forgách hirtelen futotta keresztül annak sorait s figyelmesen megvizsgálva a pecsétet, átnyújtá a kíváncsiság egy nemél vizsgálgató Pálfi-nak, ki mosolyogva adá azt tovább a mellette ülő püspöknek.

Adva	Tartal
86.50	87
117.25	115
101.72	103.50
91	95
89.75	92
97	99
80	85.50
81	81.50
97.50	98.50

mélt. Gombos

L

el:

nyitógár Viz.

y.

ar.

hmar

arad.

cz.

cza 4. sz.

ajánlja fényképezési műtermét a t. cz. közönség becses ügyelmébe.

sakkal.

tt vas-sisak szetu

felszerelt igen kevés

zereléssel

Egy szép reggelen a Hon, magyarul mondva: kirugott a hámból s a párt azon vette magát észre, hogy mint a hal a szárazon maradt — közlöny nélkül.

Végre valahára e bajon segítve van, a párt saját magából kiállított közlönnyel bír, s épen az, hogy a lap vezérek megnevezik magukat s a párt embereiből állnak elő a lap munkatársai, biztosíték a közönségnek, miszerint ez új közlöny az országgyűlési balközépnek valóságos s kétségbevonhatlan képviselője leand.

Azonban nemcsak a rég várt fellépésnek örvendünk őszintén s örvendünk, mert politikai fejlődésünk haladásában ezt hatalmas előnyomulásnak tekintjük, s soha sem kételkedünk, hogy ha ez elválás s a párt epurációja megtörténik, ekkor kezdődik az alkotmányos élet rendszeres fejlődésére az első lépés t. i. egy alkotmányos és a ctív ellenzék előállása, melynek nyomát egyáltalában nem lehet felfedezni mindazon lényeges kérdések tárgyalásainál, melyek az alkotmány életbeléptetésére nézve életkérdések valának.

De nemcsak ezért örvendünk, hogy valahára alkotmányos s a törvények alapjaira álló balpárt formálja ki magát, hanem örvendünk a kibocsátott programm némely tételein is, mely nyílt s határozott s ezért férfias szakítás a multtal. S e signál épen most kellett az országban sokkép félrevezetett s felzaklatott izgalmas hangulatnak.

Mi tisztelünk minden pártot, mely a törvény iránti hódolatot teszi politikai hiszkegyének első tételül. És a Hazánk programja megérdemli, hogy arról tüzetesebben szóljunk közelebről.

De még csak azt is akartuk kijelenteni, hogy még a Hon metamorphosisának is örülünk. Kárhazatosnak és szerencsétlennek tartunk oly politikai működést, mely magának tért a törvényen kívül keres, de ha már ennek létezni kell, inkább szeretjük az ilyféle politikai iskolát Jókai és gr. Keglevich Béla sat. által képviselve, mint a M. Ujság és fenegyerekei által.

Kivált ha gr. Keglevich Béla azon erélyes és higgadt körvonalozásnak, melyet hármasként megjelölt, szigoruan érvényt tud szerezni s megóvja a Hon t azon külföldi kaczerködéstől, melyet maga igen maskirtan megjelel, ezen alakulást is politikai fejlődésünk további menetére csak üdvösnek tartjuk.

Közigazgatás.

Pest, január 7.

Ma esztörtökön, azaz e hó 9-én került aláírásra a magyar vasuti kölcsön. Mi természetesen, minthogy hazai lapjaink épügy, mint a lajtantuliak e kölcsönről beszéljenek.

A Pesti Napló vasárnapi száma egy hosszú cikkben bizonyítja a kölcsön előnyeit, s felhozza a francia lapoknak a kölcsönre nézve dicséretes szövegnyilatkozatait.

A Magyar Ujság erre válaszul, a kölcsön nem éppen kedvező voltát az országra nézve bizonyítja.

Az Ung. Lloyd e kölcsönnek aláírásánál mutatkozó részvétet fontosnak tartja, mert ez az első magyar kölcsön; ettől függ tehát a jövőbeni kölcsön-niveletek sikertelne vagy bukása.

A N. Presse pláne már hiteles forrásból hallja, hogy a kölcsön nem fog kedvező részvétre találni és ennél fogva a magyar pénzügyminiszter a nyilvános aláírást már is elhalasztotta jan. 15-éig.

Nem akarjuk ez egyes tételeket feszegetni; nem akarjuk a kölcsön-nivelet előnyeit vagy hátrányait újra meg újra tárgyalni, nem is akarjuk a közönséget e kölcsönre való részvétre ösztönözni, mert e tekintetben csak az aláírási feltételek és az illető aláíró erszénye dönt; ha az egyes aláíró a feltételeket kedvezőknek találja, hiába ott az ujságírók minden erőfeszítése, a pénz ember aláír.

Ezuttal csak egy szaklap botlását akarjuk olvasóink elé hozni. A Wiener Geschäftszeitung ugyanis szinte kedvező tárgyat vélvén találni a vasuti kölcsön aláírásakor, e kölcsön tárgyalására neki ront Lónyay miniszternek, és illoyalis eljárását korholja.

A magyar nemzet kitartása és erélye, és másrészt a fejlődő ipar s kereskedés bizonyára a világ piacait meghódította volna; Magyarország igaz, ismeretlen ország még a pénzemberek előtt, ám de a pénzemberek a politika magatartása után bizonyosan következtetést vontak volna ez országnak a hitel ügyében teendő működésére s a kölcsön-ügyi miveletekre.

De mit csinál Lónyay? — Elmondja az országgyűlés, e mondja a világ előtt, hogy kölcsönt csinált, minőt az osztrák pénzügyminiszter soha sem csinálhatott volna. Hogy kedvezőbb feltételek alatt Ausztria nem köthetett vala kölcsön-szerződést. Hogy Magyarország e kölcsön-niveleténél azért

kénytelen nehezebb feltételeket elfogadni, mert a külföld még mindig Ausztriát nézi, ha Magyarországól van szó; szóval Lónyay azt mondja, hogy Ausztria zilált pénzvizonyai Magyarországot e Földön megkötésénél nagyon akadályozták.

No de majd megadjuk mi bécsiek — így folytatja a mondott lap — majd megadjuk mi Lónyaynak. Azért, hogy meggyalázott bennünket, nem írunk mi bécsiek alá egy krajczárt sem a kölcsönhöz. Mert a pénzemberek is megvan a maga sympathiája és antipathiája. És Lónyay kölcsönénél az antipathia fog nyilatkozni.

Eddig a bécsi lap. Nem tudjuk, hogy bánthatja meg az egy bécsi töképezést, ha valaki, s ha az a valaki mindjárt maga Lónyay, a magyar pénzügyminiszter azt mondja, hogy az ausztriai kormány pénzügyi miveletei a hitelben nem igen részesülnek? Ez oly tény, melyet beismerni nemcsak nálunk, de a Lajthán tul is kellett.

Nem tudjuk továbbá azt sem, miért oly érzélgős a bécsi pénzügyvilág a Lónyay által mondott szavakért, holott ugyanazokat a Reichsrathban épügy, mint saját bécsi lapjaiban elégszer hallotta vagy olvasta?

Ha a bécsi pénztözsér nem vesz részt a magyar vasutkölcsön aláírásánál, bizonyosan más okból teszi azt, mint a Lónyay által mondottakébből.

Elismerjük mi is, hogy a pénzügyvilág is van sympathiája és van antipathiája; de ez a sympathia és ez az antipathia nem érzélgős; nem az érzelem fokmérőjét használja a pénztözsér, hanem a conjecturák szerint valószínű haszon az, mit tőkijének befektetésénél számításba vesz.

Azért ha egyéb nem bántja a bécsieket, csak az, hogy Lónyay magyarul megmondta, bányadán vagyunk, ha csak az bántja a bécsieket, hogy Magyarország első kölcsönfelvételénél fogva nagyobb hitelnek örvend, mint az osztrák császárság: ugy csak bátran neki, bizást aláírhatnak a kölcsönre, a pénzügyvilág szíve nem kapott ez állítás által halálos döfést, — a wiener Geschäftszeitung pedig maradjon Geschäftsjenél és ne avatkozzék czélzáserttlen agitációkba.

A szab. osztrák es. kir. nemzeti bank mult évi jövedelme 8,091,695 forint, ebből a kezelési költségek levonása után marad 6,432,023 forintnyi tisztajövedelem s így minden egyes részvényre 48.05 forint esik, mi 6 1/2%-os kamatozással ér föl. Miután pedig az első félév jövedelméből 20 forint fizettetett ki egy-egy részvénynek, még 28 forintnyi osztalék jó kifizetés alá.

KORMÁNYZATI ROVAT.

Az állami létnek s önállóságnak meg vannak nélkülözhetetlen kellek, melyeket nem lehet sem szónoklatokban, sem irodalomban, sem politikával, sem törvény meghozott czikkeivel terenteni, ezt az élet maga terenti s állítja elő, de erre realis munka és szorgalom kifejtése kell.

A törvény csak alapokat adhat, az irodalom buzdíthat és utat mutathat, de önálló ipart, önálló kereskedelmet csak a haza polgárainak szorgalma állíthat ki.

Mind ezeknek azonban alapja még főleg az önálló pénzügyintézetek létezése s ha vannak, mint egészen nem vagyunk már azoknak is hiányában, ezen intézetek erélyes működése, és terjedése.

Mindenek felett állna pedig nálunk, hol épen e téren csak kezdet minden, oly szellemű s tehetségsű szak-miniszterium, mely nemcsak alkotási hivatásának teljes tudalmával bírjon s hivatásának ambícióját érrezze is, de ha a rendelkezésére álló politikai körökben a kellő tehetségeket nem képes feltalálni, maga köré gyűjtse az ipar és kereskedelem hazai tevénytűzőt s azok tevékenységére befolyt, terentesen a létező elemekből oly compact osztályt, mely hivatásának kiváló sajátságát felismerje, érrezze és teljesítse is.

Ha egy miniszterium megfogható okokból nincs azon helyzetben, hogy a vezető szerepét az ipar és kereskedelem erélyes kifejtésében átvehesse de annyi becsyvágnak kell lennie, hogy ha háromfartály év mulva megkérdi önmagát: azon szakmának, melyet az ország bizalma kezeire bízott, mi hasznára, gyámoltására volt ez idő alatt? Érzete-e a magyar kereskedelem, hogy önálló minisztere van?

Érzete-e a magyar kereskedő s iparos, hogy saját nemzeti önálló kormányának oltalma alá jutott? S ha érzete, miben nyilvánulnak ennek eredményei?

Igaz, hogy a magyar felelős független miniszterium azon szakmája, melynek törvényes czime: földmivelés, ipar és kereskedelem, ugy áll ma még saját hivatali birodalmában, mint Johannes sine terra. De nem egyedül ezen miniszterium az a miniszterium sorában, melynek sajátképi birodalmát meg kell hódítani, s a tért foglalni.

Már legalább a miniszteriumnak s a közönségnek háromfartály év alatt annak tudatára kell vala

jutnia, sajátképi mi tartozik azon szakmához a posta s távirati ügyeken kívül?

Mert valóban mi teljes confusióban vagyunk. Az ipar, a kereskedelem, az áruszállítási forgalom s ilyfélék régióiban, a vámoknál még nem bírtuk a kereskedelmi miniszterium létezésének nyomát felfedezni.

A házbán olvastunk a bányászat ügyében a kereskedelmi miniszteriumhoz intézett interpellatiót: hívna össze ez ipar embereit — de a bányászatnak egyetlen ága sincs a keresk. miniszteriumhoz csatolva.

A vaspályai akadályok s szállítási fennakadások elhárításánál a közlekedési miniszteriumot láttuk működésben.

Ily jelenségek mellett nem is tudhatjuk, mit tisztelünk mi a magyar független felelős keresk. miniszterben?

Olvastunk hónapok előtt a P. Lloyd-ban a gabnászállítások fennakadásairól élnék felszólalásokat, a Honban pedig egész összehasonlításokat a faszállítási vasuti árszabályzat abnormitásairól, egyenesen a kereskedelmi miniszter urhoz intézve.

De hogy minden a régiiben van, sőt mindezen rendetlen árszabályzatra szó sem vesztegetteték, azt annyival alaposabban tudjuk, mert sajnosan érezzük ma is.

LAPSZEMLE.

Azon diluvialis partoszlás után, mely a letelt év utolsó napjaiban a politikai események legérdekesebb ttneményeit képezte, szükség, hogy t. olvasóinkat némileg tájékoztassuk, s mert egy ideig a törvényhozás termei zárva maradtak, s a pártok politikai működése belterjesebben a sajtóban fog nyilvánulni, erre ezennel kiváló figyelmet fordítsunk.

A most fennálló politikai pártok újabb csoportosulásai szerint ekkint fogják magukat képviseltetni:

Azon csoport, mely a többség politikáját követi, ma két közlönnyel bír, melynek egyike

A Pesti Napló mint a deákpárt ismert közlönnyel, mely igen csinosan kitakarodva, elvetve tavalyi pongyolóságát, nemcsak ünnepi csinoságban, de váratlan élnékséggel jelent s jelenik folyvást meg új év óta.

A másik a „Századunk”, melynek vezére Klapka György, ki a képviselőházban határozottan a deákpárttal egyuton jár, és melynek felelős szerkesztője Urváry Lajos, politikai meggyőződésében egészen azon tanok embere, de mint az egyenlőségi kör közlönnyel, meg akarja övni függetlenségét s azért markirtan pártállást nem foglal.

Itt természetesen a hiv. és félhivatalos lapokról nem szöllünk.

Az országgyűlési ellenzék három közlönnyel által képviseltetik.

A Hazánk, mely mint politikai napilap csak e hó 12-kén indul meg, közlönnyel leand a képviselőházi balközépek, mely eddig Ghicz, Tisz s társai által képviseltetik s ez leand a törvények alapján álló alkotmányos magyar ellenzék közlönnyel.

A „Hon” leand közlönnyel gr. Keglevich Béla, Jókai és Csernátony által irodalmilag képviselt azon baloldálnak, mely a fennálló törvényt túri, de annak alapjára állni vonakodik, minden activ részvétet, melyel e közjogi állapotot megszilárdítaná, határozottan meg tagad, az az passiv oppositio.

Végre a Magyar Ujság, mely a bus gyarok és politikai fenegyerekek azon csoportjából áll elő, mely nemcsak ellentmond a megalkott törvényeknek, nemcsak azoknak megromlására mindent elkövet, de proclamálja, miszerint a nemzetnek már nincs mit vesztetnie többé, 1867. csak nyomort és pusztulást hozott e quotas, közöstyeg és delegációs országra. Ez tehát nem elégszik meg merő passivitással azon törvények iránt, melyeket csak azért túri, mert esetesen nem forgathat meg fel, de arra, hogy ez alapon valahogy állapotok ne történhessék, arra emberül megtesz mindent.

E két utóbb nevezett baloldali közlönnyök közt politikai elveikre nézve különbséget eddig nem fedeztünk fel. Van azonban egy kimondott lényeges különbség az elvek alkalmazásában.

A Hon abegálja a pártsolidaritást Kossuthal, a Magyar Ujság ellenben, közzé tett programjában, épen mint Kossuth választott közlönnyét mutatja magát be. Főczikkezői is a külföldi emigratio embereiből állnak ki. Irányi Dániel állandó vezérezikkezője, Szilágyi Virgil is oda dolgozik.

A politikai öt árnyalat öt nevezett főlap által van ma a napi irodalomban képviselve. A segédcapatok egész seregét felemlíteni, sorozni, markirozni egy két lapszemle korlátolt keretében lehetetlen volna.

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Pest városa képviselőtestületének f. hó 4-én tartott rendkívüli közgyűléséről, az előtűntek felkelt tárgyhalmaz miatt, csak ma szólhatunk.

Az elnöklő főpolgármester mindenekelőtt a beállott újév alkalmából a képviselőtestületet az összes tanács nevében üdvözlö.

Tavaszi Andrá s képviselő, a szeszcsanak kivételénél fizetendő adó miatt a miniszteriumhoz intézett felirat miben állásáról tudakozódik; mire a főpolgármester oda nyilatkozik, hogy a pénzügyminiszterium ez ügyben még nem válaszolt; egyuttal ez ügynek sürgetését igéri.

Erre a főjegyző jelenti, hogy a városi főjegyző azon kérdést terjeszté a közgyűlés elé, vajjon Thaisz Elek főkapitány ügyében, a varmegyei törvényszék ítélő hatóságként kiküldetésébe beleegyez-e a képviselő testület, minthogy a hétszemélyes tábla ezt, csak e testület beleegyezésével rendelheti el.

Hosszabb vita után e tárgy a jogi osztályhoz utasított, mely a legközelebbi közgyűlésig erről véleményes jelentését a közgyűlés elé terjesztendő. Most az 1868. évi budget tárgyalása kezdődött. Mindenekelőtt a városi törvényszék évi budgetje 129,300 frt jövedelem, és 166,232 frt kiadás — tehát 36,932 frt deficitell, minden észrevétel nélkül elfogadtatt. A kezelési budgetnél a vásár s helyvámi 13,000 frtra menő többlet felfüggesztetett. A többi jövedelmi adatok azonban változatlanul meghagyattak.

A kiadásoknál egyetlen tétel sem kibebitetett, ellenben néhány nagyobbított; így a tisztelő szerek költsége 3000 frt; — a vigardáni léghuzam eltávolítására 3490 frt; — a városi öntözésre 2000 frt; — a városi utcai pászajzetre 3000 frt; — a dologházra 7000 frt; — fallétre nyekre 10,000 frt; — temetői kiadásokra 5500 frt — lón határozta.

A járdák rozsz kövezéséről a képviselők általában rosszalólag nyilatkoztak, és azon óhajit nyilvánítták, hogy ez, minthogy oly tetemes költséget nyel el, jobban rendeztessek.

A 600,000 frtnyi deficitet a város azon összegből hiszi fedezhetni, melyet a kormánytól az 1848. s 1849-iki hadjárattól származó követelése fejében nyered; s melyről a tárgyalások épen most vannak folyamatban.

A tegnapielőtt, jan. 7. tartott rendkívüli közgyűlés tárgya az 1868-ki költségvetés előirányzata föltűti tárgyalásnak folytatása volt.

A napirendre térs előtt felolvastatik egy belügyminiszteri intézvény, melyben a nevezett kormányhatóság megjegyzi, hogy Pest képviselőtestületének azon intézkedése, melynél fogva a fogyasztási adó behajtására nézve a közönséget Budával és Ó-Budával megszüntette, benne aggodalmakat költött, a városi képviselőtestület legújabb nyilatkozata megnyugtatta ugyan némileg a miniszteriumot az iránt, hogy az eddigi egységes adóterület felosztása által sem az országos pénztár, sem pedig a testvérvárosok érdekei nem fognak szenvedni, de aggodalmait másképp nem oszlatta el; azért a leirat egy értekezletet hoz javaslatba, mely Szlávy államtitkár ur elnöklöte alatt fog összejönni, és felszólítja a várost, hogy szintén küldjön a maga részéről képviselőket a tanácskozományba.

A képviselő-testület készséggel enged e felhívásnak, és Pest érdekeinek megóvása és képviselöte végett Cserhalmy főszámvérvő urat, azután Kada és Schuster képr. urakat küldi ki, azon utasítással, hogy a város képviselőtestületének előbbi határozata épségben tartassék és a Duna tulpartján fekvő két várossal minden közönség visszautasíttassék.

Ezután a budget hátralevő része vétett törvényhozás alá. A „törlesztési alap” 26,000 fttal megtoldatik, miután a vízvezeték létesítésére és az artézi kút építésére fölveendő kölcsön (250 ezer frt) a jelen évben annyi kamatot fog igényelni; a fölveendő kölcsönök telekönnyű bekebelezésének költségei gyanánt pedig 10,000 frt vétetik föl.

A deficit fődözésére, mint fellebb említett, a városnak a katona kincstár ellen az 1848. 1849-dik évből hadi-szoigalmányok fejében tett teljesítésekért fennmaradt követelése van alapul kijelölve. E részben felolvastatik jelentése azon bizottságnak, mely e tárgyban a miniszteriummal az alkudozásokat vezette. A jelentés hosszú történetét adja az alkudozások menetének 1850 óta, egész legújabb időkig, és elősorolja részletesen mindazon phásisokat, melyeken az ügy keresztül ment, míg odajutott, hogy a 2 millió és több százezernyi, követelés 493,000 frta devalválódott. Ez összeg fel fog vétetni az országos budgetbe és annak idején az országos pénztárból utalványoztatni.

Nagykanizsán csakugyan folyának a tisztújítási mozgalmak. A városi tisztújítás érdekében a magas belügyminiszterium Zalamegye közönségéhez intézett leiratában akként intézkedett, hogy az eddigi alapon a tisztújítás mielőbb megtartassék, és az ekként megválasztandó új tisztikar és képviselő-testület terjeszse fel a kimutatást a városi törvényszék tartásából eredő kiadási-többletetre nézve, hogy az azonnal folyóvá tétessék. Ennek folytán a városi főbíró az 1861-iki képviselőket összehívta a tisztújításhoz szükséges előintézkedések megtételére, és ennek következtében a január 4-ikén megtartott ülésben közakarattal Hegedűs József ügyvéd lón tisztújítási elnökké megválasztva, mely alkalommal a bizottságok is kiküldettek, hogy különbsé tekintettel az izraeliták egyenjogósítása által szükségessé vált új ujszírását a választó polgároknak azonnal folyamatba vegyék; így valahára e városban is, a belviszályok szűlte meddő állapot helyett, talán még e hó folyamata alatt az alkotmányos élet fog működni.

Buda szab. kir. fővárosának tegnapielőtt megtartott közgyűlésén tizenhárom tárgy került szőnyegre, melyekről Dr. Országh, Peregrini és Petrovits városi tanácsnokok mondák el véleményüket.

nyes jelentéstik legközelebb viss

Beküldetett.

30. 1867. A „Füg. decz. 24-ről egy novemberi közgyűlésről; — mely legyen szives tisztelegesen megválasztani a városi képviselőtestületet az összes tanács nevében üdvözlö.

Azon czikk keteges publicist visorium alatt ke a valódi alkotmány szerzeni; miérisben szerkesztő u sására utasítandó rint a joghatóság bizottmány határ tisztviselők feltét.

Nem is arról jelentésben szó, h tassanak a felsőbb hogy — óhajand megyei bizottmány által — (ez bizony által utasi alatti jelentéstét kitiűzött határidő tassel ok a min teljesítésére — tő kitiűzi, — ugyan közgyűlés elhatá nem teljesít etés illető tisztviselő te a jegyzőkönyv megjei bizottmány határozta, mi a c sem jöhet kérdés selők a megyei tása nyomán kiad Ezek szerint a tartalmazva, ne kissebitő szándék.

INTÉZÉ

— Az ungv megalakult. Elnökö szár Sándor; jegy tárnoka: Weimar des tagjai, az első vény-fizetés mellet

— Posttóg részvények utján január 13-ikán megtartatni.

— Egyes zőben, melynek cz világitása. Ha lé közgyűlés részéről ugyan örvendeni k

— A jász b utóbbi gyűlésében tot hozta, hogy az geket ezután közha

— A pest lat január 4-ikén mazta az igazgatós latokra, melyek há ságos vasutnálóbaa rosligeti és az esza kívül tervben vand az államvasut inné a gőzmalomok mell rig; a szenátortól mellékágakkal a végre a váci-utró ligetbe.

UJ

— Az „Esz Ó Hercegsége, utolsó napján a h a fényesen kilválg napján is Ó Herce

— Dr. Arge „Hasonszervi lapo gára vállalta.

— Romese az év utolsó napj mondott a belváros dokló év eseménye tosita.

— Pest vá magy. kir. honvé azon esetben, ha alól magát ki aka megtörténhetik-e? belügyminiszterium 10-én oly intézkéd 1000 frt. — Csodál közö intézkedés mé

— A kormát vasut-igazgatóság gyar és német ny álljon, mint eredeti mint fordítás. Ez kedés.

nyes jelentésüket. A legnevezetesebb tárgyakra legközelebb vissza fogunk jönni.

Beküldetett. Szilágy-Somlyó, decz. 30. 1867. A „Független Lapok“ 37. dik számában decz 24-rol egy cikk jelent meg Kraszna megye novemberi közgyűléséről — a forrás megnevezése nélkül; — mely valótlanul foglalt meg magában, legyen szives tisztelt Szerkesztő ur felvilágosításul e soroknak is helyt adni lapjában.

Azon cikk alighanem ujonez, azonban vizketeges publicistától származott, ki a hosszas provisorium alatt kezdven pályáját, nem volt alkalma a valódi alkotmányról magának tiszta fogalmakat szerezni; mértis mindenekelőtt ugyanazon cikkben szerkesztő ur által tett megjegyzések elolvasására utasítandó, melyből megtanulhatja, miszerint a joghatóság a megyei biztornányt illeti, s a biztornány határozatainak, utasításainak minden tisztviselő feltétlen engedelmisséggel tartoznak.

Nem is arról volt az első alispáni évnegyedes jelentésben szó, hogy az alsóbb tisztviselők utasításnak a felsőbbek rendeleteit teljesíteni, hanem hogy — óhajtható volna, miként a tisztviselő a megyei biztornány, vagy az első alispáni hivatal által — (ez bizonyos tárgyakban intézkedni a biztornány által utasítva, és megbízva levén) határidő alatti jelentéssel beküldendő tárgyakban a kitűzött határidőket tartásuk meg, hogy ne szolgálatok a miniszterium által, mely rendeleteit teljesítésére — többnyire — határnapokat szokott kitűzni, — ugyan ezt sürgetni; — és ezt a megyei közgyűlés elhatározta, oly hozzátétellel, miként nem teljesít és esetében legalább jelentést az illető tisztviselő terjeszse be, — a mint ezt cikkirő a jegyzőkönyvből megértheti. Nem volt tehát a megyei biztornány kényes helyzetben, s nemis azt határozta, mi a cikkben foglaltatik; mert az soha sem jöhet kérdésbe, ha vajjon tartoznak e a tisztviselő a megyei biztornány által, és ennek utasítása nyomán kiadott rendeleteket teljesíteni? — Ezek szerint a szóban levő cikk valótlanul tartalmazván, nem egyéb, mint rossz akaratból, s kissebítő szándékból származott rágalom.

INTÉZET S EGYLETEK.

— Az ungmegyei Deák-kör végleg megalakult. Elnöke: Pribék Antal; alelnöke: Huszár Sándor; jegyzője: Dr. Iváncsi László; pénztárnoka: Weimann Lipót. Vannak alapító és rendes tagjai, az első 10, az utóbbiak 4 forint részvény-fizetés mellett.

— Pozsgógyár van Losoncban alakulóban részvények útján; az első értekezlet e tárgyban január 13-ikán a losonci takarékpénztárban fog megtartatni.

— Egyesület van Pécsen keletkezésében, melynek célja a városnak légszuszszel való világítása. Ha létrejöhet az egyesület és a városi közgyűlés részéről támogatásra talál, ennek csakugyan örvendeni lehetne.

— A jászberényi szabóegylet utóbbi gyűlésében azon utánzásra-méltó határozatot hozta, hogy az eddig mulatságra fordított összeget ezután közhasznú célokra szentelendő.

— A pesti közúti vaspályatársulat január 4-ikén tartott közgyűlésében felhatalmazta az igazgatóságot, oly terjedelmes elömlőmunkákra, melyek ha elkészülnek, fővárosunk valószínűleg vasúthálóba leendő. A már megkezdett vasúti építési és északi pályafőhöz vezető vonalokon kívül tervben vannak még a következő vonalak: az államvasut indóházától Tüköry sörösmarkra és a gőzmalmok mellett a Dunáig; Pestről Soroksárig; a szénátéről az üllői úton az üllői sorompóig mellékágakkal a Duna és az északi pályafőhöz; végre a váci-utról az aradi utczán át a városligetbe.

UJDONSÁGOK.

— Az „Esztergami Közlöny“ szerint Ö Hercegsége, Magyarország Primása az ó év utolsó napján a háladáó ajtárosságot maga végre a fényesen kivilágított bazilikában, valamint új év napján is Ö Hercegsége pontificált.

— Dr. Argenti Döme, kir. tanácsos, a „Hasonszenvi lapok“ szerkesztését 1868. évre magára vállalta.

— Romeiser, Pest-belvárosi segéd lelkész, az év utolsó napján igen jules egyházi-beszédet mondott a belvárosi egyházban. Beszédében a haladók év eseményeit különös ügyességel csoportosította.

— Pest városa azon kérdéssel fordult a magy. kir. honvédelmi miniszteriumhoz, vajjon azon esetben, ha valaki a katonai kötelezettség alól magát ki akarja váltani, ez a 1868-ik évre megtörténhetik-e? — A meennyire tudjuk, a bécsi belügyminiszterium e tekintetben m. évi november 10-én oly intézkedést tett, hogy a kiváltási díj 1000 ft. — Csodáljuk hogy minálunk erre vonatkozó intézkedés még mindéddig nem történt!

— A kormány meghagyta a magyarországi vasut-igazgatóságoknak: hogy hirdetésüket magyar és német nyelven közöljék. Fölül a magyar álljon, mint eredeti szöveg, alább pedig a német, mint fordítás. Ez valóban igen célszerű intézkedés.

— A Rochus kórházban tegnap a betegek száma 988 volt; oly szám, mely eddig általában; s kiknek legnagyobb része hagymalázban szenved. A városi hatóság kényszerítve van, egy harmadik főkkórházról gondoskodni, és mint hogy erre alkalmas helyiséget nem igen lehet találni, a katonai hatósághoz azon kéressel fordult, nem engedné-e át a Ludoviceum egy részét az üdülők számára.

— A debreczeni főiskolánál Szikszay József és neje a néptanítók részére 1000 ft ösztöndíjt alapítottak.

— Veninger Vincze, pénzügyi tanácsos Bécsbe utazott, hogy résztvegyen a delegációk elé terjesztendő közpályai költségvetés előmunkálataiban. E munkálatok gyorsabb vagy lassabb előhaladásától fog függni, vajjon összeülhetnek-e a delegációk január 13-án, mint az eddig tervezte van. Lehet azonban, hogy csak e hó vége felé fogják üléseiket megnyitni.

— Fiumeből az ottani kereskedelmi tengerész akademia igazgatója, Domini Vincze ur a napokban Pestre érkezett, és néhány napi itt tartózkodása alatt készséggel ad az általa vezetett intézet körül bámi hozzá intézendő tárgyakban felvilágosítást. Hisszük, hogy lesznek, kik ezt örömmel olvasandják, s így csak azt kell még megjegyeznünk, hogy a tanár ur az angolkirálynőnél van szálva.

— Dózsa Elek elhunyt országgyűlési képviselő helyére a választókerület tekintélyesebb része Deák Parkas iró-társunkat tűzte ki a követjelöltül.

— Erdélyben — így írja a „Magyar Polgár“ — nem hogy apadna a roppant hó tömeg, hanem naponként szaporodik, annyira, hogy ember emlékeztetül ilyen hó nem borította a Királyhágon inneni részeket. Egész vidékek el vannak zárva a közlekedéstől.

— Bősörményi László sajtópörének esküdtzéki tárgyalása e hó 22-dikére van kitűzve. Azzal egyidejűleg fog a tárgyalás folyani Heckenast Gusztáv ellenében.

— A magyar vasuti kölesön iránt Slavoniában is nagyon érdeklődnek, s az ottani vagonos osztályok tömegesen szándékoznak az aláírásban résztvenni. Pejaesovic Péter gróf egymaga 100.000 frankot fog aláírni.

— Általános statistika fog közelebb ifj. Zorn Vilmostól megjelenni.

— Hajnald éresek ö exellja, mint halljuk, megtagadta a concordatum revisiója ügyében Rómába utazni. Valószínűleg a kormány e részbeni utasításával megismertetvén, ez bírhatta az érseket e határozatra.

— Amerikában egy új kath. hetilap keletkezett, melyet a New-Orleansi kath. papság alapított, s mely vállalatára 50,000 dollárt tettek össze. Az érsek, ki ez eszmét megpendíté, három lelkeszt és 2° papnövendéket jelölt ki a szerkesztőségre.

— A kéttestvérháza egyik legrégebbi óhaja, Erdély vasuti összeköttetése Magyarországgal mindinkább közeledik a teljesülés felé. A munkálatok szorgalmasan folynak, s legközelebb a m. k. közlekedési miniszterium pályázatát nyitott az Esküllő-Rév-és Bács-Kolozsvár közötti vonalon teljesítendő föld-és sziklamunkák, ültetvények és növény s rőszézetek iránt. Az ajánlatok f. é. február 15-ig küldendők be Pestre, a m. k. vasutépítészeti igazgatósághoz. (főtt 9. sz.)

— Strossmayer püspök, a horvát nemzeti párt egyik főnöke, nem fog megjelenni a zágrábi országgyűlésen.

— A „Századok“ a magyar történelmi társulat közlönyének decemberi füzeté köv. cikkeit hozza: Alkudozás Bocskayval Ráth Károlytól. — Az erdélyi orsz. címerek, Jakab Elektől. — A tárnokvölgyi ütközet Gyárfás Istvántól. — Az esztergomi érsekség s az egri püspökség számadási könyvei a XV-XVI-ik századból b. Nyári Alberttől. — Szontagh Dániel emlékezete Pesty Frigyesről, végre könyvismeretése, bírálatok és tárgyakban gazdag tárcza. Ez alkalomból közzé tesztülk a társulati pénztárnok azon felhívását, hogy a tagok az általuk aláírt összegeket hozzá (Vácsi u. 20. sz.) mielőbb küldjék be. — A Századok előfizetési díja nem tagokra nézve egész évre 6, félre 3 ft. Előfizethetni Ráth Móránál.

VEGYES HIREK.

— A „Kath. Közlöny“ (szerkeszti és kiadja Bodnár Zsigmond) első számát vettük, s örömmel üdvözöljük azt irodalmunk terén. Uj lapok első száma rendesen luxus-cikk szokott lenni, mi a Kath. Közlöny többi számaiban is olyan óhajtjuk látni. Gondos kéz látszik minden során, s oly nyelv, melyet kath. lapoknál fájdalom nem találunk. Kikartást, erőt! Az apróságok nagyon is apróságok, a szem alig betűzheti. Nagyobb betűkkel szedessenek! Az irány egészséges, józan. A hang nemesen bátor, az álláspont igazságos, elfogultságon felül álló. Reformeszméi a kath. papság és hívek lelkiismeretét merítvék. Isten áldása a szent törekvésen!

— A bibliának egy szorgalmas és figyelmes olvasója kiszámította, hogy az ó-testamentum egészben 39 könyvet, 929 fejezetet, 23,214 verset, 592,439 szót és 2,728,100 betűt tartalmaz, még az új testamentum 27 könyvből, 260 fejezetből, 7959 versből, 181,253 szóból és 838,380 betűből áll. Az apokryph könyvek magukban foglalnak 183 fejezetet, 6081

verset és 152,185 szót. A legközelebbi és egyszers mind legrövidebb fejezetet a bibliának képezi a 117 zsoltár. A legközelebbi vers a 8 és pedig a 118 zsoltárban. Ezen szókészlet „és“ az ó-testamentumban 35,543 és az újban 10,684 szor fordul elő. Ezen szó „Jehova“ 6855-szer jön elő. Az Esra könyv 7. fejezetének 21-ik verse az abozé minden betűit foglalja magában. Vagyanez áll a királyok 2 könyvének 19. fejezetéről, valamint Zeajasi próféta 37. fejezetéről.

— Az egri káptalan a budai szítrkenénikék házára 25 frtot, Lévyay Sándor püspök ö méltósága 15 frtot adományozott.

— Marissay Gábor püspök ö msága 400 frtot, nyújtott át az egri érsek ö excájának oly ezérből, hogy ezen összes érseki megye tiz legrövidebb káplányai között osztassék ki. Forró köszönet a szegény és elfeledett káplánokról való gondoskodásért.

— Nepszínház. Csütörtök január 9-én, 1868. A JAPANI AKROBÁT TÁRSULAT ugynevezett SÁRKÁNY SEREG 2-dik előadása, megelőzőleg AZ URAM NEM SZERET, vigjáték 1 felvonásban.

— Nemzeti színház. Csütörtök, január 9. A TÉVEDT NŐ, nagy opera 3 felvonásban.

A „Függl. Lap.“ magántávsürgönyei.

Trieszt, jan. 8-án. Beérkezett tudósítások szerint a „Novarra“ hajó, mely a mexikói császár holtestét Európába hozza, tegnag Corfuba érkezett.

Bécs, jan. 8-án. A „Presse“ esti lapja jelenti, hogy az osztrák-olasz vonatkozások jelenleg a legjobbak s ennek bizonyosságául hozza fel először az innen vizsgálított olasz követnek, gróf Barralnak a Lipót-rend nagy keresztjével történt feldisítését, és másodsor a Bécs és Florencz közti igen szívélyes üdvözlöleteket. Hasonló szívélyes üdvözlöletek váltattak Bécs és Párizs közt is. Hírlik, hogy a jelenlegi osztrák követ Rómában, t. i. gróf Crivelli az új kultuszminiszter, Hasner sirírtetései folytán concordatum ügyében erélyes utasításokat kapott volna.

KÜLFÖLD.

Szemle.

Nem kis erőködés után végre sikerült Menabreának az új kabinetet megalakítani.

Az ellenzék minden törekvése, mely erkölcsi súlyával oda működött, hogy a premiére-t lehetlenné tegye, a közvélemény előtt meghiusult. De nem egészen.

Az új miniszteri lista egyetlen tekintélyesebb nevet sem bir felmutatni, s így valószínű, hogy a Menabrea-kabinet tulajdon homálya által fog elborítottatni.

A erizis mindazáltal be van fejezve.

A helyzet azonban, mely a pártok ellenhatásai által csaknem javithatlanná leve, új actióra szólítja a kamarát. Tudva levő dolog, hogy Menabreának római politikája nem az erőszak elvén sarkallik.

Hibáztatta ő a forradalmat, mely Mentananál esatíztotta a pápa ellen, s a fegyverek zöreje, s a kiontott vér által mindinkább elmérgesített sebet az olasz politikának, a római kérdést — erkölcsi fegyverek által véleményezte orvoslandónak.

E nyilatkozat a kamarális legújabb idénye alatt történt, Garibaldi expedíciója után.

Az ellenzéki sajtó ily eszmék hallatára feljajdult; de az idő mindinkább igazolni látszik a miniszterelnök szavait.

A „Liberté“ így ír: Hírlik, hogy az olasz kormány kéznek nyilatkozott volna a pápai államadósságokból reá eső résznek kamatát kifizetni, s elég biztosítékot nyújtani a pápai birtok határszéléinek megvédéséről, ha a jelenleg Rómában tartózkodó idegen csapatok eltávolítatnak.

E hajlandóság, ha hitel érdemel, a mily váratlan fordulat az olasz politikában, ugy kétségbevonhatlan eredménye a francia befolyásnak, mely Florenczben Menabrea által csakugyan diadalmaskodott.

A pápai államadósságok törlesztésének azon része, mely még a piemonti kormány által erőszakkal elfoglalt pápai birtokokra esik, jogszerű kötelezettségekben vált az olasz kormányra, mi a villafrankai egyezményben ki is kötöttet.

De az olasz kormány e kötelezettség alól mindenkorig kivonta magát, niálta a pápai kormány aránytalan terhek által nyomtatva, jövedelmei által nem birta fődözni kiadásait. Okvetlen államhátkás lenne következménye ezen igazságtalan helyzetnek, mely magára az olasz kormány finansziájára is visszahatna, ha Florenczben a jog követelményei előtt meg nem hajolnának.

A sz. Atya lelkiismeretes kötelességének ismeri, kormányának hitelét rendes törlesztések által megóvni az európai közvélemény előtt, de másrészt nem tartja erkölcsi érzetével összeférhetőnek a banquerott-ot, mely családok és egyesek anyagi lelkületét romlását idézné elő. A Péterhillek egyrézre is ide fordítottat;

de az mind kevés volt, másrészt pedig a Péterfillek gyűjtés, daczára a hívők nagy lelki áldozatkészségének, évtizedekig nem tarthat állandón.

S a jövedelem, melyet hozhatna, bizonytalan, itt pedig matematikai összegeket van alku.

Párisban ismerik a helyzetet, s a teendő kötelességeit ismeri Napoleon, hogy Florenczben, ezen anomál pénzválság megszüntetésére használja befolyását.

Verakruzól írják november 26-káról, hogy Miksa császár holteste délutáni 3 órakor nagy lovassági kíséret mellett oda érkezett. A csapat parancsnoka bepeséltel csomagot hozott magával, melyben a koporsó kulcsa volt, és oda volt utasítva, hogy a csomagot Verekrúz polgármesterének kezébe tegye le. A holtestet a plébánia templomába vitték, hol a polgármester, a város tisztviselői, a jótékonyegylet és egészségügyi tanács tagjai és a főbb helyhatóságok voltak jelen. A templomból eltávolították a látogatók és a kapukhoz örök állították, kik a hivatalnoktól megtagadták a bemenetet. Erre aztán értesítették Tegetthoff altengernagyot, hogy az átadáshoz minden készen áll. Ő és kísérete azonnal megjelentek, mely gyászba burkolva. Mindenekelőtt fölnyitották az első, feynyfából készült tokot, melyben egy másik, czinkből csinált volt. Miután ez is kinyit, egy szép koporsó tint elő rózsafából, melyen egy nagy, ügyesen faragott kereszt volt látható.

Most feltörte a polgármester a neki átadott csomagot, mely a koporsónak aranyból készült kulcsát foglalta magában. A koporsó kinyitásával a holtest egész hosszúságában volt látható. Fekete ruhába volt burkolva, a kezeket is fekete kesztyűkbe rejtették. Az arc teljes épségben volt és a hamuszirke színnek daczára, melyet balzsamozott testek néhány hónappal a műtét után öltenek, mindenkinek azonnal föl kellett ismernie, ki a császárt éltében látta. Belülről a koporsó egészen básonnyal volt bélelve és a testet ugy helyezték el, hogy minden mozgás ellen védve volt.

Az altengernagy már most fölszólítottat, jelentsé ki, elismeri e jelen holtestet Ferdinand Miksa, osztrák főhercegének és mint olyan át akarja e venni? Ő igennel válaszolt, mire a koporsót ismét bezárták és kulcsát az altengernagynak adták át. Az egész cselekményről három jegyző protocolumot vett föl három példányban. Egy a mexikói kormány, egy az altengernagy és egy a városi levéltár számára volt. A protocolumok az altengernagytól, a polgármestertől és a többi jelen volt hatósági személyektől irattak alá. Erre aztán mindnyájan eltávoztak, mialatt a holtestet a templomban maradt hátra, hogy másnap reggel a „Novara“ földézetére tegyék, mely azonnal a tengerbe menendő volt.

Varsóban nagy csodálkozással olvastak oly híreket, melyek szerint egy új ukasz a múlt évi ugynevezett amnestiát megtagadja azon egyének-től, kik a fölkelés következtében külföldre menekültek. Megjegyzendő itt, hogy ama amnestia semmiképen sem lépett életbe, mivel eddig a politikai vétkesek közül egyetlen egy sem szabadult ki az erődök fogságából. Az ukasz a következőket mondja: Politikai vétségekre amnestia adatott, de csak azon föltétel alatt, ha az illető egyén nincs terhelve még más vétséggel is. A ki azonban külföldre szökött, utlevél nélkül távozott el, és így politikai vétségén kívül mást is követett el. Igaz, mondja tovább, hogy egy másik amnestia-ukasz megengedi az utlevél nélkül távoztaknak a hazatérést azon esetre, ha ez iránt folyamodnak; de az csak azokra vonatkozik, kik nem követtek el egyszersmind politikai vétséget. Azon kérdésre, hogy mi szolgáltatott az új ukaszra okot, az a leghelyesebb válasz, hogy az ultra-orosz párt fölhasználja nagy hatalmát, mikép az ugynevezett amnestiákat megszüntessék, melyek ellen már elejétől fogva agitáltak.

Belgium. A belga miniszter-crisis megoldott, de egészen ellenkező irányban, mint a hogy azok óhajtották, a kik előidéztek. Frère Orbán, kit megbuktatni akartak, lett a cabinet fejevé, miután a király nem teheté, hogy ne helyeslje annak a nevelésügyi körüli szabadalvi programját, melyben az állam jogai, szemben a katholicus egyházzal, megóva vannak. Az ide-oda himbálódzó szabadalvi katholicus politika képviselői, Rogier Károly és Pierdom visszalépnék, s utóbbi helybe Humber lép, ki szélsőbaloldali és határozottan ellene van az elemi oktatás ügyében 1842-ben hozott törvénynek. Az antwerpeni erődítési kérdésben is Frère Orbán lön győztes, s a hadügyminiszter, báró Goethals alkalmatlan vissza fog lépni, s mint hiszik, helyét valamelyik mérsékeltbb igényű tábornok fogja elfoglalni, a kinek a honvédelemre nézve nem lesznek oly nagyra feszített követelése. A dolog ily kimenetelért a katholicus lapok bizonyosan nagy zajt fognak ütni.

Olaszország. Az olaszországi miniszterium megalakult. Menabrea a külügy, Cadorra a belügy, Cambray-Dygnny a pénzügy, Defilippi az igazságügy, Ribotty a tengerészet, Bertholeviali a hadügy, Cantelli a közmunka, Broglia a közoktatás és kereskedelmi miniszterium tárczáját vállalták. Nem tudjuk, mennyiben számíthat az így megalakult cabinet a képviselőház többségére, vajjon hiszi-e, hogy a piemonti és nápolyi pártokat magának megnyerheti, és ha igen, akkor meg van oldva egy pártkérdés, de még fennmarad azon másik kérdés: bir-e a cabinet annyi képességgel, hogy Olaszország mind kül-, mind belügyi kérdéseivel megmérkőzethet. Mindezekre a miniszterium programja, a kamara nyilatkozata és a jövő fogja megadni a feleletet.

Angolország. Angol lapok közlése szerint a fényes és szelleme elög világotan tűnik elő.

Mi azt hisszük, mondja egyebek között e manifestum, hogy a szabadság — az élet-, szabadság- és boldogságra törekvés joga — veleszületett joga

minden Isten képmására alkotott teremtménynek, s habár egyesek büntettek, vagy a társalom és közjólét megővésére hozott törvények megszegése által elkövetkezett jogok részét ezen jogoknak, egy homogen nép leigázása akár külhatalom, akár hazai zsarnokság által semmi körülmények közt nem igazolható. Isten, midőn az angol és ir nemzeteket nemcsak a nemzeti jellem különbségei, hanem természetes korlátok által is elválasztotta egymástól, elenyészhetlen betűkkel jegyzete fel hazánk jogát független nemzeti létéhez, s a földet és tengert tette tanúvá szabadságlevelünk sérthetlenségének.

Az ir nép 20 egymást követő nemzedék alatt sohasem szűnt meg nemzeti jogainak elrablása ellen tiltakozni és küzdeni. E hazafiai törekvés nemzedékeken át apáról fiúra szállt hagyatéknak, s a börtön, a verpad és a csatater egyenlően tanúságot tesznek ama hűségéről, melylyel e szent megbízást teljesítették. A mai ir nép még most is öre e nagy megbízásnak, s nevében a feni-társulat azért lön szervezve, miszerint visszakövetelje, és az ég malasztjával ki is vivja azt, a mit fajunk közül sokan már ezelőtt annyiszor megkíséreltek — hazánk megszabadulását Anglia uralmától. Mi

ezt a föld kerekéségén minden ir vért ember nevében követeljük; s mi ezt minden ir egyenlő javára óhajtuk kívinni, minden vallás, osztály és politikai vélemény-különbség nélkül. Mi apánk földjét követeljük azon nép számára, melynek öröklő joga van hozzá, mely azt gyermeki indulattal szereti, s mely a teremő örök végzésénél fogva arca veritékével szerzett magának jogot e földön élni, azt tulajdonul birni és élvezni.

Mi egy embert sem akarunk megkérőszítani; nekünk egy osztály ellen sincsen panaszunk; de van azon kormány ellen, mely népünket rabolta és gyilkolta; meg azok ellen, kik e kormány zsarnokságát és bitorlását támogatják. Ha előnyomulásunkat a szabadság felé ilyenek találják akadályozni, az elnyomó zsarnok zászlója alatt — mely Irlandban mindig a rabszolgaság jelképe volt, s mindentit a földön a szabadság ellenségének lobogója — ám legyenek a következmények az ő fejükön, nem a miénk. Mi magunknak s véreinknek csak igazságot követelünk, s ezen elv érvényesítésére azt kívánjuk, hogy egy külhatalom se emésztesse fel többé zavartalanul sajátunkat, míg azok, kik azt munkájuk által természetik, szolgaságban sorvadnak és sinlenek,

mely mind a testet megrontja, mind a lelket lealacsonyítja.

A társulat visszautasítja azon vádat, mintha tagjai istentagadók vagy hitetlenek volnának. Az ir nép szelleme lényegesen vallásos; történelme a békétűrő hit, az üldözöttség alatti állhatatosság, a vallás és erkölcsiség feuntartására örömmel tett legnemesebb áldozatok, a diadal órájában a ttrelem és felebaráti szeretet történelme; és társulatunk összes szervezete és eljárása e tekintetben is bizonyítja, hogy az hűn képviseli fajunkat, s ennek jellemével teljesen összhangzik. A vallást — ama tiszta és hódoló imádat, melyet az ember Teremtőjéhez emel — sokkal szentebbnek tartjuk, semhogy azt a földi érdekek harcába vonjuk, s érintetlenül hagyjuk azt az egyén lélekismerete és ama lény közt, melynek ezen adóval tartozunk.

Konstantinápolyból írják, hogy az újgörög királyló Athenben való megérkezése Helaszban nagy örömet keltett. A török diplomaták azonban savanyu képet vágnak hozzá, mert tudják, hogy az oroszok erősen hangsúlyozzák a solidaritást, mely Görög- és Oroszországok a keletre vonatkozó érdekei közt létezik. Ugy látszik, elérkezett az idő-

pont, midőn Gortschakoff, orosz külügyminiszter, Ignatieff által lesz helyettesíthető. Ignatieff inkább szláv mint orosz érzelmű és az actio ember.

Konstantinápolyban azért már lassankint hozzá szoknak azon gondolatához, hogy a keleti kérdés nemsokára napirendre kerül. A török diplomaták nem titkolják el, hogy a legnagyobb veszély órája közeledik. A magas porta úgy készül, mint soha eddig. Az európai tartományokat erősen megrakják csapatokkal, önkényteseket tömegesen toborznak, és ezenkívül el van határozva, hogy szükség esetén általános népfölgyűverkezést szerveznek.

A Duna melletti várakat erősen fölfegyverzik és azonkívül még jelentékeny helyőrségekkel látják el. Tekintve az állást, melyet Oroszország a Pruthnál foglal, e rendszabály egyáltalán nem fölösleges. Az orosz csapatok összpontosítása a Pruthnál, Bendernél és Ackermannál alkalmasint összeköttetésben áll a csapatoknak Galiczia határán történt föllállításával.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsdé január 7-én.			Magyar értékpapírok árkelete.			Bécsi börze január 4-én.			Részvények.			Elsősébségi kötvények.		
Gabna-árak.	Sulyfontokb.	Ára mérőnkint.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza bányási	83-84	5.65-5.75	Pesti keresked. bank	680.-	680.-	Államadósság.	Adva	Tartva	Nemzeti bank	680.-	690.-	1862. Erzsébet vasut	86.50	87.-
" tiszai	86-87	6.25-6.35	Budai keresk. és iparb.	205.-	208.-	5% osztr. értékt.	58.25	58.80	Hitelintézet	182.80	182.80	1867. államvasut	117.25	118.-
" pesti	83-84	5.65-5.75	Pesti iparbank	224.-	231.-	1890. adómentes	57.70	58.40	Magyar hitelbank	80.50	83.-	Déli vasut	101.72	108.50
Készpénz	86-87	6.25-6.75	Pesti takarékpénztár	80.1/2	81.-	metalliques	66.80	66.60	Also-ausztr. esc. társulat	615.-	616.-	Északi vasut	91.-	95.-
Róza	83-84	5.65-5.75	Budai	1375.-	1400.-	1890. ki sorsjegy	57.15	57.80	Anglo-osztr. bank	106.25	107.50	Cseh nyugoti vasut	89.75	92.-
Árpa serfőzésre	83-84	5.65-5.75	Pannónia gőzmalom	1840.-	1840.-	Magyar földteherm. kötvény	58.60	58.70	Ausztriai földhitelintézet	160.-	165.-	Tiszai vasut	97.-	99.-
Zab	86-87	6.25-6.35	I-só budapesti gőzmalom	1840.-	1840.-	Bánati	70.50	71.50	Magyar észak vasut	1695	1737	Gal. Károly Lajos vasut	97.-	99.-
Kukorica bányási	86-87	6.25-6.35	Budai gyár-telep	810.-	820.-	Horvát	71.25	71.75	Lemberg-csernov. vasut	80.-	85.50	Magyar észak vasut	81.-	81.50
Bab új	78-80	4.80-4.40	Concordia gőzmalom	483.-	480.-	Erdélyi	71.-	71.75	Erdélyi vasut	138.-	170.-	Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	97.50	98.50
Köles	68-70	2.70-3.10	Budai királymalom	575.-	575.-	Sorsjegyek.	Adva	Tartva	Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	169.50	170.-	Pesti lánchid	119.50	119.70
Repcze	45-47	1.70-1.75	Szegedi kivit. gőzmalom	720.-	740.-	Hitelintézeti	129.25	129.50	Gal. Károly Lajos vasut	208.25	208.75	Erték és pénz.		
Záloglevelek.			I. újpesti szeszfinomító	590.-	558.-	Dunagőzhajózási	86.-	87.-	Del.-ész. ném. összeköt. vasut	124.50	125.-	Frankfurti váltó	101.50	101.70
Nemz. bank kisors. ezüst	96.90	97.10	Pestbudai butorkézmű	205.-	210.-	Budai	24.-	24.50	Tiszai vasut	147.-	147.-	Londoni váltó	121.50	121.85
Magyar földhitelintézeti	91.80	92.-	Magyar biztosító-társulat	665.-	668.-	Eszterházy hg.	118.-	120.-	Magyar észak vasut	85.-	87.-	Párizsi váltó	48.30	48.83
Ausztriai	103.-	104.-	Pesti biztosító-intézet	280.-	270.-	Salm	31.50	32.-	I-só erdélyi vasut	184.50	185.-	Cs. arany	5.78	5.79
			Magyar észak vasut	340.-	245.-	Pařífy	24.25	24.75	I-só ausztriai Dunagőzhajóz.	478.-	480.-	Napoleon-d'or	9.69	9.70
			Pesti közúti vasút	458.-	470.-	St. Genois	26.25	26.75	Egyleti tallér	179.-	179.-	Ezüst	119.50	119.70
			Kereskedelmi épület	390.-	400.-	Windischgrätz	16.50	17.50						
			Lánchid	884.-	890.-	Walstein	19.50	20.-						
			Alagut	78.-	90 1/2	Keglevich	18.50	14.-						
			Magyar földh. záloglevél	90.-	75.-									
			Pesti keresk. b. zálogl.	96 1/2	97.-									

H I R D E T É S E K.

Stein József
Hajfordorító-terme
urak és hölgyek számára
ferenczrendiek tere 7. sz. a.
ajánlja a t. cz. urhölgyeknek legújabb divatu
francia hajkészüleket.
Hasonlóképen ajánljuk a t. cz. uri közönségnek
borotválkozására.
NB. Bococo-Parókák nagy választékban az álarcos bálokkal való
háznádra jutányos áron kibérelhetőek.
Minden megrendelés 24 óra alatt pontosan
eszközöltek.

Harang fa-koronával.
WALSER FERENCZ
harangöntő Pesten,
nagy-kereszt-utca 3. sz.
ajánlja magát t. cz. közönségnek és a tisztelt községeknek tiszta
hangu
harangok
vas sisak és fa-koronával mindenemti nagyságban, valamint
mindenféle
tüzi fecskendők és szivattyúk
a legújabb és legjobb szerkezet szerinti elkészítésére.
Szabadalmazott öntött vas-sisak
legújabb szerkezeti

Ezen az én módszerem szerint megjobbitott és a magas kormány által szabadalmazott, öntött vas-sisakkal felszerelt harangok, azon előnyvel bírnak, hogy a legtovábbi időig tartóknak és meg nem repednek, továbbá hogy a harangozás igen kevés erőt vesz igénybe és a torony biztonságát nem veszélyezteti, mi mellett még a harangszék minden rengéstől mentve van. Kiváratra régi harangok is mindenkor új találmányom szerint a legelőszöbben átváltottatnak és az új felszereléssel ellátatnak.

ENTREPRISE DES POMPES FUNEBRES.
Magyarországon főraktár: Pesten, hatvani-utca 1. szám alatt.
Alulírt tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy kizárólag szabadalmazott mindenféle

érezkoporsókkal
jól berendezett főraktárát — szilárdan finomított horganyból vasbordákkal minden színben bronzeirozva vagy fényezve, a tárgyhoz méltó számos saját szerkezetű díszítésekkel eddig még el nem ért tökélyben — megnyitotta.
Kaphatók itt mindenféle bárnykoporsók, koporsóvankosok, moire, atlasz, tullanglais, tarlatannal stb. a legdizsesebben feldíszítve. Koporsóderakaljak atlasz és zitzből stb. Koporsófátyolok (szemfűdelek) valódi francia blondtond belf. csipke és virágokkal ékesítve, selyem, tullanglais, tarlatan és más szövetekből. Halottí öltönyök atlasz, selyemből stb. csipke és virágokkal a legesinosabban feldíszítve.
Tisztelettel
Kortsák J.
Fiók-raktár: József külvárosban, statio-utca 31. szám alatt van.
Pest 1868. Gyorssajtónyomása az Elő magyar egyetületi könyvnyomdának (Fanda és társainál) 3 korona-utca 18. szám alatt.

BAUMANN EDE,
bronzműves
PESTEN.
bátor-kodik a t. cz. közönségnek figyelmébe ajánlani,
jól megárayozott
egyházi szereit
jelenen,
feszültejt, fópásztorbotjait, függő lámpáit,
egyéb bronz- és pakfong ezikeit.
Megrendelések a legelőszöbb árákon leggyorsabban
teljesítetnek.
Boltja:
Uri-utca, a Trattner-Károlyi-féle házban.

LICSKÓ J.
fényképész Pesten,
kerepesi-út és ősz-utca
földszini sarok házban 60. sz. a
ajánlja
fényképészeti műtermét
a t. cz. közönség becses figyelmébe.

II. ÉVFOLY.
Előfizetési
egész évre 20 frt., félév
gyedre 5 frt.
Belgatási díj: 6-ha
5 kr., belyegdíj mindenben
A „nyilt-tér-
4-hasábos petit-sou
Előfizet
Alóírt kiadó
FÜGGETL
a hétfő
egész évre
fél évre
negyed évre
havonkint
HÉTF
irodalmi és tant
egész évre
fél évre
negyed évre
IFJUSA
egész évre
fél évre
negyed évre
KÖZHASZNU
egész évre előfiz
aláírás az egészre
minden iv ára ké
gyűjtőnek 10 pé

EGYHA
Pes
Lapunk tegna
„Századunk“ egy
egyes tételeiben el
Ma elemezni f
kat említett lap
szemköt.
A „nemzeti
néhány szót közzé
Olvastunk ma
ben a hazai kath
házza való alakít
tik, s tudjuk, ho
kevesen rokonszen
Mi ezélya van e
Hitágazati tal
reformi áramlatok
politikai jelleműek
Még akik nem
tenni a magy. kath
irtóznak a vallás
pedig elmaradhatl

TÁI
Érsek-Uj
Történeti
Az alatt a foga
eddig hosszan felhuz
meit kerekre nyitá s
alakban állt ott az
közönség előtt. kik
kapitány bántult ijedti
átalakuláson keresztül
— Hisz ez Hunte
megismerve a táborna
kapitány ur ön jó fog
— „Köszönöm én
felmutatva felszabad
nyomai véres szalagk
volna, ha ezen felis
ténik.“
A tisztek nevetel
komoly püspök is elm
ki elbusulva, oly szá
mintha csak ő lett
másik.
Azonban Pál fi
komoly hangja más
figyelmét. — „On ugy
kemhez intézve szav
gára ez öltözetet, s
bizton tartózkodott a
azok terveit és hadi e
volna alkalmunk ön

— E nevet nem me